

Underlag - “Proposition: revidering av Prioritering inom studieort vid VFU”

Bakgrund:

Under tidigare verksamhetsår har frågan om prioritering vid Verksamhetsförlagd Utbildning (VFU) inom studieort återkommande lyfts och diskuterats inom Medicinska Föreningen (MF) och LiMUR. Prioritering inom studieort vid VFU innebär en terminsvis undantagsåtgärd där en student ges företräde vid fördelning av VFU-placeringar på respektive studieort.

Prioriteringen kan erfordras av studenters individuella omständigheter, t.ex. medicinska skäl, omsorgsansvar, elitidrott eller andra verksamhetskritiska uppdrag inom amanuenskåren samt studentkåren. Amanuenskårens insatser och det ideella engagemanget inom Medicinska föreningen är kritiska för utbildningens kvalitet och arbetsmiljö och riktar sig till hela studentpopulationen vid läkarprogrammet. Utförandet av dessa uppdrag kan försvåras betydligt av långa pendlingsavstånd. Syftet med prioriteringslistan är därmed att möjliggöra att studenter kan utföra vissa uppdrag eller hantera särskilda omständigheter parallellt med studierna.

Prioriteringslistan har reviderats år efter år av olika anledningar, men en bidragande faktor är att de individuella förutsättningarna för respektive kurs och ort kontinuerligt skiljer sig åt, vilket den nuvarande listan inte tar hänsyn till. Detta har även återspeglats i flera olika prioriteringar som idag är rudimentära, men som tidigare anpassats efter periodiska behov. Diskussioner har uppstått om huruvida prioriteringslistan skulle kunna utformas på ett sätt som gör den mer hållbar långsiktigt, med tydligare riktlinjer som kan tillämpas oberoende av tillfälliga variationer på olika kurser och orter.

Prioriteringslistans relevans fortskrider och har diskuterats utförligt under detta verksamhetsår mot bakgrund av motioner från MedSim (Medicinska Simuleringar), ett utskott i Medicinska Föreningen som är lokaliserad i Jönköping, samt Styrelseutskotten på samtliga orter. Dessa studenter har lyft frågan om att utöka prioriteringslistan för sina respektive ansvarsområden, och har vid föregående MF-FUM skickat in skriftliga underlag i form av motioner till fullmäktige. På FUM gav man avslag på motionerna. Tidigare LiMUR, övriga studenter och aktörer på programmet har starkt avrått från att utöka prioriteringslistan, och istället betonat behovet av att begränsa och förtydliga kriterierna för vilka uppdrag som motiverar högre prioritet.

Under verksamhetsåret 24/25 reviderades prioriteringslistan av LiMUR, efter att Arbetsgrupp LÄK givit LiMUR uppdraget att se över listan. Listan justerades så att prioritering togs bort helt från Vice LiMUR-ordförande och Vice MF-ordförande, samt att Styrelseutskottens prioritering minskades från 3/3 till 2/3. Detta har varit en bidragande faktor till Styrelseutskottens missnöje och vilja att återgå till 3/3 prioritering. Föregående LiMUR genomförde även fler ändringar.

Sittande LiMURs pågående arbete med “*Prioritering inom studieort vid VFU*” ämnar därför inte enbart korrigera befintliga otydligheter utan också ta fram en prioriteringslista som är långsiktigt hållbar. Målet är att skapa ett system som bygger på tydliga, välmotiverade kriterier och definitioner, som håller över tid och endast i undantagsfall behöver revideras. Genom att minska antalet prioriteringsgrunder och tydliggöra vilka typer av skäl som faktiskt motiverar prioritet, är förhoppningen att den nya modellen ska leda till ett mer rättvist, transparent och stabilt system för alla orter.

Problembeskrivning och analys:

LiMURs primära uppdrag är att representera den breda studentpopulationen, inte enskilda aktörer eller föreningar, samt att säkerställa att beslut fattas utifrån utbildningens och framförallt studenternas bästa. Ett centralt dilemma i diskussionerna kring prioriteringslistan är att en för omfattande prioriteringslista riskerar att ge upphov till orättvisor som får negativa konsekvenser för studenter. Detta motstrider LiMURs (och MF:s) uppdrag, vilket är att föreningen ska ta hänsyn till alla studenter i utbildnings/arbetsmiljöfrågor, oavsett medlemsstatus. Ett återkommande problem som uppstår i kurser/orter med många beviljade prioriteringsorsaker är att ett fåtal studenter får pendla (ibland långa sträckor) under stora delar av terminen. Den ovannämnda problematiken förekommer mer ofta i Linköping och Jönköping än i Kalmar och Norrköping. Sådana situationer ger upphov till frustration, upplevelse av orättvis behandling och riskerar att urholka förtroendet för MF.

Å andra sidan finns det sakliga och bland annat utbildningsrelaterade argument för att vissa uppdrag/övriga skäl ska erfordra högre prioritet. Det gäller exempelvis uppdrag i Medicinska Föreningen som bidrar till utbildningens kvalitet, främjar en god arbetsmiljö och andra viktiga samordningsfunktioner inom MF. Däremot förutsätter detta att det finns konkreta behov av fysisk närvaro eller att en avsaknad av närvaro tydligt försvårar eller omöjliggör fullgörandet av arbetsuppgifter. En diskussion som även återkommande har lyfts är var gränsen mellan en verksamhetskritisk och mindre kritisk funktion är. För att undvika att prioriteringar upplevs som godtyckliga eller beroende av individuella insatser snarare än uppdrag, tror LiMUR att det finns ett behov av att definiera vad en “god anledning” (en definition) till prioritet är. Det vi hoppas uppnå med detta är en prioriteringslista med högre integritet och som är mer förutsägbar över tid. Vi tror även att det kan minska det missnöje som en del studenter upplever kring det nuvarande systemet.

Långsiktig hållbarhet:

Bör prioritering definieras?

Mot bakgrund av ovannämnda anledningar anser LiMUR att prioriteringslistan är i behov av en normativ ram. I nuläget framgår inte syftet med prioritering, och listans avsaknad av gränser/definitioner möjliggör varierande tolkningar som kommer ge upphov till konsekventa ändringar över tid. Det är säkert en bidragande faktor till att listan tidigare expanderat relativt okontrollerat, vilket bland annat lett till upplevd orättvisa bland studenter. Avsaknaden av ett tydligt ramverk ökar även den administrativa belastningen i arbetet med prioriteringslistan.

Förslag på formell definition som kan tillämpas i prioriteringslistan:

(finns även i proposition)

Prioritering inom studieort vid VFU innebär en terminsvis undantagsåtgärd där en student ges företräde vid fördelning av VFU-placeringar på respektive studieort. Prioriteringen kan erfordras av studenters individuella omständigheter, t.ex. medicinska skäl, omsorgsansvar, elitidrott eller andra verksamhetskritiska uppdrag inom amanuenskåren samt studentkåren. Amanuenskårens insatser och det ideella engagemanget inom Medicinska föreningen är kritiska för utbildningens kvalitet och arbetsmiljö och riktar sig till hela studentpopulationen vid läkarprogrammet. Utförandet av dessa uppdrag kan försvåras betydligt av långa pendlingsavstånd. Syftet med prioriteringslistan är därmed att möjliggöra att studenter kan utföra vissa uppdrag eller hantera särskilda omständigheter parallellt med studierna. Prioritering bör tillämpas i enlighet med denna policy.

Tolkning:

Prioritering ska betraktas som en undantagsregel. Det bör inte brukas som ett belöningsystem för särskilda preferenser eller ideellt engagemang som kan bedrivas digitalt. Prioritering ska grundas i en uppenbar nödvändighet och processen ska vara transparent.

Grundläggande principer som bör styra prioritering:

Proportionalitet:

Beviljad prioritering måste stå i proportion till konsekvensen av att inte få den. Prioritering ska beviljas om konsekvensen vid avsaknad av prioritet leder till väsentlig påverkan på studentens möjlighet att genomföra utbildningen eller utan orimlig hälsorisk, alternativt försvårar möjligheten att fullgöra särskilt verksamhetskritiska uppdrag i Medicinska Föreningen eller amanuenskåren.

Likabehandling:

Likvärdiga fall ska behandlas lika. Det är alltid viktigt att beakta vilka konsekvenser en beviljad prioritering kan få för andra studenter eftersom det finns dokumenterade risker med en för omfattande prioriteringslista.

Nödvändighet:

Prioritet är en undantagsåtgärd, inte regel.

Flexibilitet & standardisering:

Systemet måste vara robust men inte oföränderligt. Amanuenskåren, samt Medicinska Föreningens förutsättningar kan onekligen förändras över tid och prioriteringslistan bör revideras i linje med denna utveckling, exempelvis ifall uppdragen som ligger till grund för högre prioritering blir inaktuella. Prioriteringslistan innehåller standardiserade kriterier men tillåter även undantagsprövning vid särskilda fall. Det ska då även framgå vem som kan bevilja undantag (studiesociala kommittén).

Kategorisering av skäl till prioritering som underlag till justeringsförslag:

Kategorisering och indelning i olika nivåer av prioritet utgör ett tydligt ramverk för vilken grad av prioritet som bör ges beroende på angiven anledning. Detta är inget som LiMUR planerar att införa i prioriteringslistan utan har agerat som ett stöd i revideringsprocessen av prioriteringslistan. Indelning nedan baseras på LiMURs och programutskottets definition av prioriteringsprinciper där varje nivå motiveras enligt nedan.

Denna kategorisering är schematisk

Prioritet 1:

Prioritet 1 representerar den högsta möjliga prioriteten och innebär att studenten erhåller prioritet vid samtliga VFU-placeringar under den angivna terminen.

Högsta prioritet avser studenter där avsaknad av prioritering väsentligen försvårar eller omöjliggör genomförandet av särskilda uppdrag inom amanuenskåren eller genomförandet av läkarutbildningen i avsedd tid på grund av andra individuella förutsättningar. Detta gäller bland annat omsorgsansvar, graviditet i sen trimester där bland annat hälsorisker kan föreligga vid långa pendlingsavstånd och elitidrott som exempel.

Prioritet 2:

Prioritet 2 representerar prioritet vid cirka 2/3 VFU-placeringar.

Vid prioritet 2 avses studenter vars långa pendlingsavstånd försvårar möjligheten att genomföra uppdrag inom amanuenskåren och studentkåren/sektionen parallellt med studierna. Dessa uppdrag riktar sig till den breda studentpopulationen på programmet och främjar utbildningskvalitet samt arbetsmiljö. Arbetet kan kräva regelbunden fysisk närvaro, samverkan med institutionen och programledning, men bedöms inte uppnå samma nödvändighet som prioritet 1. Utbildningsbevakning är en lagstadgad uppgift i Medicinska Föreningen. MF-ordförande, LiMUR-ordförande, Arbetsmiljöansvariga och

Utbildningsbevakare på samtliga orter har viktiga samordningsfunktioner som möjliggör för de lokala föreningsverksamheterna på varje termin/ort att fungera.

Prioritet 3:

Prioritet 3 representerar prioritet vid 1/3 VFU-placeringar.

Prioritet 3 avser anledningar som periodvis kräver fysisk närvaro, men inte i lika hög utsträckning som prioritet 2. De ideella uppdragen som räknas till denna kategori har viktiga funktioner i Medicinska Föreningen men är framför allt riktade mot Medicinska Föreningens medlemmar, till skillnad från utbildnings/arbetsmiljöuppdrag som beaktar alla studenter oavsett medlemskap. Amanuensuppdrag med mindre omfattande arbetsbörda (och därmed lägre behov) räknas till denna kategori.

Exempel på prioriteringsskäl som tillhör respektive kategori:

Prioritet 1:

1. Föräldrar med hemmavarande barn under 16 år i Linköping,

Norrköping, Kalmar och Jönköping.

- Motivering: Studenter med omsorgsansvar (särskilt ensamstående föräldrar) riskerar att väsentligt förhindras från att genomföra utbildningen i normal tid eller utan orimlig risk.
- Beviljas prioritet till dagspendlingsavstånd. Med dagspendlingsavstånd menas en restid på max 55 minuter från önskad prioriteringsorts resecentrum. Undantag görs om placeringen enbart erbjuds på verksamhet som ligger mer än 55 minuter från önskad prioriteringsorts resecentrum.

2. Graviditet i tredje trimestern

- Motivering: VFU-placering utanför huvudsjukhus kan medföra en ökad hälsorisk för både modern och fostret. Långa resor kan vara medicinskt olämpliga. Gravida kan behöva kontinuitet i mödravård.
- Prioriteras vid platstillgång till huvudsjukhus, i andra hand prioriterade till dagspendlingsavstånd.

3. Elitidrottare

- Motivering: Tränings- och tävlingskrav gör att vissa placeringar är orimliga. Studenter antagna som elitidrottsstudenter erhåller prioritering hela terminen.
- *Detta är krav från LiU Elitidrott*

4. Chefsamanuenser och anatomiamanuenser

- Motivering: Chefsamanuenser är anställda av institutionen och besitter ett stort organisatoriskt ansvar och säkerställer att amanuensverksamheten fungerar lokalt, vilket i förlängningen främjar utbildningskvalitet. Amanuenser i anatomi besitter liknande ansvar med hög arbetsbelastning och har därmed svårt att utföra arbetsuppgifter parallellt med studierna.

5. Forskningsamanuenser och antagna doktorander

- Motivering: Forskning som bedrivs på plats och kräver konsekvent fysisk närvaro försvåras av VFU utanför huvudsjukhus. Forskning som inte kräver fysisk närvaro (där arbete sker digitalt) erfordrar ingen prioritet. Forskningsamanuenser och antagna doktorander är även anställda av institutionen och kan besitta stora organisatoriska ansvar.

Prioritet 2:

1. Ideellt studentengagemang i utbildnings/arbetsmiljösyfte och med viktiga samordningsfunktioner, riktat mot den breda studentpopulationen.

- Motivering: Funktioner som säkrar utbildningskvalitet och främjar arbetsmiljö och representerar alla läkarstudenter oavsett medlemsstatus i MF, studieort eller termin.
  - i. Sådana uppdrag inkluderar Ordförande för Medicinska Föreningen (MF), Ordförande för Linköpings Medicinska Utbildningsråd, Arbetsmiljöansvarig i MF, utbildningsansvariga i MFs styrelseutskott samt arbetsmiljöansvariga i MFs styrelseutskott.

2. Amanuensuppdrag

- Amanuensjämsgöring gynnar utbildningen för den breda studentpopulationen på läkarprogrammet och detta arbete försvåras vid VFU utanför huvudsjukhus. Prioritet 2 gäller följande amanuensjänster:
  - i. Amanuenser i obduktion
  - ii. Amanuenser i klinisk fysiologi
  - iii. Amanuenser i klinisk kemi
  - iv. Amanuenser i histologi

Prioritet 3:

1. Ordförande för IMU (information och marknadsföringsutskottet)

- Motivering: IMU arbetar för att främja studenthälsan och har viktiga samordningsfunktioner i föreningen. IMU har däremot inget stort behov av att närvara fysiskt för att utföra arbetsuppgifter. Ordförande för IMU erhåller inte lika hög prioritering som LiMUR-ordförande och MF-ordförande på grund av att IMUs arbete framför allt är riktat mot och gagnar medlemmar i Medicinska Föreningen, och inte den breda studentpopulationen.

2. Studiesocialt ansvariga i Medicinska Föreningens styrelseutskott:

- Motivering: Studiesocialt ansvariga i styrelseutskotten bör beviljas prioritet 3 (1/3). Dessa uppdrag är viktiga, men deras primära funktioner riktar sig till MF:s medlemmar och inte till samtliga studenter vid läkarprogrammet. Flera av arbetsuppgifterna kan dessutom utföras på distans eller utanför klinisk praktik, och de uppfyller därför inte kriteriet om nödvändig fysisk närvaro.

3. Amanuenser i Vetenskapligt Förhållningssätt

- Motivering: Amanuensuppdraget är mindre omfattande än övriga amanuens tjänster, därav att arbetet inte bör erfordra lika hög prioritering som övriga amanuens tjänster.

Övriga skäl (sjukdom, vård av anhörig, etcetera)

Övriga skäl till prioritering hänvisas till bedömning genom studiesociala kommittén.

Sammanfattning av justeringsförslag utifrån definition:

*Samtliga förslag går att finna i propositionen.

Förslag 1: Införa definition av prioritering inom studieort vid VFU i en separat arbetsordning. Detta bibehåller prioriteringslistan “ren”, vilket är ett önskemål från programmet.

Prioritet 5.1.1: “Studenter som är antagna doktorander, antagna till forskarlinjen eller kan uppvisa forskningsaktivitet av motsvarande storlek.”

- **Förslag 2:** Tillägg att kräva intyg på att forskningsverksamheten bedrivs på plats och under hela terminen för att motivera högsta prioritet (prioritet 1)

Prioritet 6: “Ordförande MF, ordförande LiMUR och IMU-ordförande innehar prioritering hela terminen.”

- **Förslag 3:** IMU-ordförande minskas till 1/3 av terminen.
- **Förslag 4:** Ordförande MF och ordförande LiMUR minskas till 2/3 av terminen.
- **Förslag 5:** Införa 2/3 prioritering för Arbetsmiljöansvarig i MF

Prioritet 7: “MF:s styrelseutskott och styrelseledamöter i Consensus innehar prioritering 2/3 av terminen.”

- **Förslag 6:** Posten *Studiesocialt Ansvarig* i styrelseutskotten minskas till 1/3
- **Förslag 7:** Utbildnings- och Arbetsmiljöansvarig i styrelseutskotten kvarblir med prioritering för 2/3 av terminen.

Prioritet 8: “Ledamöter i informations- och marknadsföringsutskottet innehar prioritering cirka

1/3 av terminen.”

- **Förslag 8:** Tas bort i sin helhet.

Förslag 9: Införandet av arbetsro genom intervall

Medicinska Föreningen och LiMUR har upplevt problematik med att prioriteringslistan har reviderats under stora delar av varje verksamhetsår, och under flera efterföljande år. Vi föreslår därför att man ska införa en arbetsro i detta dokument, och att prioriteringslistan kontinuerligt ska utvärderas och eventuellt revideras 1 gång varje 2-3 år. Detta kommer medföra att LiMUR kan arbeta med många andra viktiga utbildningsfrågor istället för att en stor del av tiden går åt till prioriteringsfrågor. Under perioden med arbetsro ämnar LiMUR att samla in åsikter, förslag och andra funderingar relaterade till prioriteringslistan inför nästkommande utvärderingstillfälle.